Svar på skriftligt spörsmål SSS 407/2024 rd

Svar på skriftligt spörsmål om avreglering av jordbruket och parlamentariskt strategiarbete

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 407/2024 rd undertecknat av riksdagsledamot Vesa Kallio /cent m.fl.:

> Vilka konkreta propositioner bereder regeringen för att avreglera jordbruket?
>
> på vilket sätt tänker regeringen säkerställa Livsmedelsverkets verksamhet när dess personal minskar på grund av regeringens nedskärningar,
>
> hur framskrider den långsiktiga strategin för inhemsk livsmedelsproduktion,
>
> när offentliggörs det nya tillväxtprogrammet för att ta tillvara potentialen i finsk ren mat och
>
> i vilket skede blir det möjligt även för oppositionspartierna att delta i parlamentariskt samarbete som nämns i regeringsprogrammet?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I linje med regeringsprogrammet håller regeringen på att avveckla normer. Arbetet berör även normer som hör till jord- och skogsbruksministeriets verksamhetsområde och som ofta är kopplade till lagstiftningen om livsmedel och djurens välbefinnande. Bland annat det goda salmonellaläget i Finland baserar sig på efterlevnaden av dessa bestämmelser. Bestämmelserna om jordbruksstöd och ersättningar för landsbygdsutveckling baserar sig direkt på bindande EU-lagstiftning och är en förutsättning för utbetalning av stöd och ersättningar. De normer som förenklingsförordningen (EU) 2024/1468 möjliggör avvecklas för närvarande. Detta kommer att göra det möjligt att slopa skyldigheten att avsätta mark i träda, villkorligheten för kontroll för gårdar på högst 10 hektar, skyldigheter att bevara permanent gräsmark enligt stödet för miljösystem på skiften som inte omfattas av åtagandet om växttäcke vintertid samt lätta på utbildningskravet för inkomststöd till unga jordbrukare, förkorta den känsliga perioden för att bevara ett minimiväxttäcke och tillåta diversifiering av odlingen vid sidan av växelbruk. Ett antal förordningar av statsrådet relaterade till tidigare stödår och den föregående programperioden kommer också att upphävas.

Miljöministeriets projekt för tjänster från ett enda serviceställe utvecklar tillståndsförfaranden och främjar smidiga processer, ofta med hjälp av olika metoder.

Livsmedelsverket ansvarar för många lagstadgade uppgifter, vars smidiga genomförande är viktigt trots ämbetsverkets ekonomiska utmaningar. Det är främst Livsmedelsverket som ansvarar för att organisera verksamheten och anpassa den till det tillgängliga anslaget.

Livsmedelsverket genomför för närvarande en intern strategisk översyn av sin organisation och sina rutiner samt andra möjligheter att organisera verksamheten så att ämbetsverket även framöver ska kunna utföra sina lagstadgade uppgifter på ett tillfredsställande sätt. Jord- och skogsbruksministeriet har vid inriktningen av anpassningsåtgärderna inom förvaltningsområdet i så hög grad som möjligt beaktat Livsmedelsverkets ekonomiska situation och de nya uppgifter som ämbetsverket kommer att få enligt EU-lagstiftningen och den nationella lagstiftningen. Hösten 2024 kommer Livsmedelsverket att ta fram en mer precis anpassningsplan med konkreta åtgärder. Planen är en del av Livsmedelsverkets resultatavtal 2025–2029, som kommer att undertecknas i januari 2025. Genomförandet av planen och åtgärdernas inverkan på ämbetsverkets verksamhet kommer att följas upp som en del av resultatstyrningen av Livsmedelsverket och vid andra regelbundna samarbetsmöten med ämbetsverket.

Jord- och skogsbruksministeriet undersöker tillsammans med Livsmedelsverket möjligheterna att genom lagändringar minska ämbetsverkets lagstadgade uppgifter. Det är svårt att ta fram förändringar snabbt. Eftersom möjligheterna till förändringar i det befintliga stödpaketet under fondperioden är begränsade, bör en minskning av den administrativa bördan på alla nivåer vara ett av huvudmålen vid planeringen av stödsystemen för den fondperiod som börjar 2028.

I det långsiktiga strategiarbetet för livsmedelsproduktion var utkastet till vision framlagt för kommentarer på otakantaa.fi i september och oktober 2024. Närmare 200 personer och instanser kommenterade utkastet till visionen. Strategin kommer även framöver att vara en involverande process med workshoppar, seminarier och enkäter för intressenter. Innehållet i strategin kommer att utformas mellan slutet av 2024 och juni 2025. Visionen och strategin skickas ut på remiss hösten 2025, och strategin kommer att bli föremål för ett principbeslut av statsrådet i december 2025.

Det nya tillväxtprogrammet, som utnyttjar potentialen i finsk ren mat, är en ständigt växande uppsättning åtgärder för att öka livsmedelssektorns mervärde och livsmedelsexporten genom olika åtgärder i livsmedelssystemet. Målet är att skapa permanenta strukturer och verksamhetsmodeller för att stödja finska livsmedelsföretags exportverksamhet.

Under sommaren och hösten 2024 har åtgärder planerats och i vissa fall redan påbörjats. Tillväxtprogrammet är strukturerat under fyra helheter som består av 1) utveckling av en plattform

för kommersiell livsmedelsexport, 2) utveckling av kompetensen och exportkapaciteten, 3) FUI-aktiviteter och 4) arbete med Finlands matimage och matdiplomati samt främjande av matturism.

Detta arbete sker i nära samarbete med näringslivet. I projektansökan hösten 2024 för utveckling av livsmedelskedjan var teman utveckling av en företagsorienterad plattform för livsmedelsexport samt planering och lansering av ett magisterprogram i internationell export och gastronomi.

I ramförhandlingarna våren 2024 öronmärktes 10 miljoner euro för att stärka försörjningssäkerheten, främja exporten och utveckla mervärdet inom jordbruk, livsmedelsproduktion och naturresurser.

I strategiarbetet bedrivs parlamentariskt samarbete med jord- och skogsbruksutskottet för att säkerställa att målen för den parlamentariska beredningen uppnås. Samarbetet med utskottet är en viktig del i utformningen av strategin, och även riktade evenemang om detta ordnas för utskottet.

En gemensam diskussion med jord- och skogsbruksutskottet om visionen för en långsiktig strategi för livsmedelsproduktion ordnades 10.10.2024. Nästa strategiworkshop med utskottet planeras våren 2025. Medlemmarna i jord- och skogsbruksutskottet bjuds också in till regionala workshoppar om strategin avsedda för intressenter. Det finns också planer på att ordna ett seminarium om temat för hela riksdagen.

Helsingfors 15.11.2024

Jord- och skogsbruksminister Sari Essayah